

Päähaku, taiteiden tutkimuksen kandiohjelma

Valintakoe 3.6.2021 klo 14.00–17.00

Lue huolellisesti kaikki ohjeet läpi

Koe koostuu 2 osasta. Kokeen kesto on 3 tuntia. Voit jakaa koeajan osien välillä haluamallasi tavalla. Voit liikkua osien välillä kokeen aikana vapaasti. Jos jokin osa jää sinulta kesken, viimeisin tilanne tallentuu vastaukseksi. Vastaa kaikkiin osioihin.

Sinulla saa kokeen aikana olla auki ainoastaan valintakoejärjestelmä sekä erillinen aineistotiedosto. Voit luonnostella vastauksiasi ruutupaperille. Ruutupaperille tekemiäsi merkintöjä ei huomioida arvostelussa.

Valintakokeen arviointi

Valintakokeessa on 2 osaa. Osasta 1 voit saada 0–40 pistettä ja osasta 2 voit saada 0–60 pistettä. Kaikilta kokeeseen osallistuneilta arvioidaan osa 1 ja hakijat asetetaan sen perusteella paremmuusjärjestykseen. Kokeen osa 2 arvioidaan vain osassa 1 parhaiten menestyneeltä 100 hakijalta. Jos useammalla hakijalla on sama pistemäärä kuin 100. hakijalla, osa 2 arvioidaan kaikilta näiltä hakijoilta.

Sinun on mahdollista tulla hyväksytyksi vain, jos saat osasta 1 vähintään 20 pistettä ja osasta 2 vähintään 30 pistettä. Osien pisteet lasketaan yhteen. Opiskelijoiksi valitaan parhaat pisteet saaneet hakijat.

Tehtävä mittaa asiasisällön jäsentynyttä hallintaa sekä kykyä hyödyntää koetilanteessa annettavaa aineistoa. Vastausten arvostelussa keskeisiä kriteerejä ovat asiasisältö, käsitteellinen selkeys, johdonmukaisuus ja kielellisen ilmaisun sujuvuus.

Valintakokeen ennakkomateriaali

Gamaker, Elan (2018) Opening the Paratext: The Hitchcock Trailer as Assertion of Authorship. *Open Screens*. 1(1): 7, pp. 1–26. DOI: <https://doi.org/10.16995/os.8>

Kallenbach, Ulla & Kuhlmann, Annelis (2018) Towards a Spectatorial Approach to Drama Analysis. *Nordic Theatre Studies*. Vol. 30, No. 2, pp. 22–39. DOI: <https://doi.org/10.7146/nts.v30i2.112950>

Kovalčik, Jozef & Ryyänen, Max (2018) The Art Scenes. *Contemporary Aesthetics*. Vol. 16, Article 6.

Sarrimo, Cristine (2020) Mapping a Postmodern Dystopia: Hassan Loo Sattarvandi's Construction of a Swedish Suburb. In: Malmio K., Kurikka K. (eds.) *Contemporary Nordic Literature and Spatiality. Geocriticism and Spatial Literary Studies*. Palgrave Macmillan, Cham. pp. 55–78. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-23353-2_3

Torvinen, Juha & Välimäki, Susanna (2019) Stockhausen's Helicopter String Quartet and the Challenge of Conceptual Music. *Popular Inquiry*. Vol. 2019, issue 2, pp. 23–42.

Osa 1

Tehtävä 1.1

Vastaa monivalintatehtäviin 1.1.1–1.1.15 ennakkoon luetun materiaalin pohjalta. Valitse kunkin monivalintakohdan vaihtoehtoista yksi (1), joka lukemasi perusteella sopii väittämiin. Jos et halua vastata kysymykseen, tee merkintä kohtaan ”*Jätän vastaamatta kysymykseen*”.

Jokaisesta oikeasta vastauksesta annetaan kaksi pistettä (+2 piste). Väärästä vastauksesta ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli teet merkinnän kohtaan ”*Jätän vastaamatta kysymykseen*”, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli et tee merkintää mihinkään kohtaan, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä).

Voit saada yhteensä 0–30 pistettä.

Vastaa kysymyksiin 1.1.1–1.1.3 seuraavan artikkelin mukaisesti:

Ulla Kallenbach & Annelis Kuhlmann: ”Towards a Spectatorial Approach to Drama Analysis”.

Vastaa kysymyksiin 1.1.4–1.1.6 seuraavan artikkelin mukaisesti:

Cristine Sarrimo: ”Mapping a Postmodern Dystopia: Hassan Loo Sattarvandi’s Construction of a Swedish Suburb”.

Vastaa kysymyksiin 1.1.7–1.1.9 seuraavan artikkelin mukaisesti:

Elan Gamaker: ”Opening the Paratext: The Hitchcock Trailer as Assertion of Authorship”.

Vastaa kysymyksiin 1.1.10–1.1.12 seuraavan artikkelin mukaisesti:

Juha Torvinen & Susanna Välimäki: ”Stockhausen’s Helicopter String Quartet and the Challenge of Conceptual Music”.

Vastaa kysymyksiin 1.1.13–1.1.15 seuraavan artikkelin mukaisesti:

Jozef Kovalčik & Max Rynnänen: ”The Art Scenes”.

1.1.1) Eugenio Barban ”dramaturgioiden dramaturgia” sisältää seuraavat 3 osaa:

- a) orgaaninen dramaturgia, kehollinen dramaturgia ja evokatiivinen dramaturgia
- b) orgaaninen dramaturgia, narratiivinen dramaturgia ja evokatiivinen dramaturgia (oikea vastaus)**
- c) narratiivinen dramaturgia, evokatiivinen dramaturgia, multidimensionaalinen dramaturgia
- d) mikään kohdista a - c ei ole oikein.

1.1.2) Kenen seuraavista katsotaan perustaneen teatteritieteen akateemisenä oppialana?

- a) Aristoteles
- b) Gotthold Ephraim Lessing
- c) **Max Hermann (oikea vastaus)**
- d) Gustav Freytag

1.1.3) Kallenbachin ja Kuhlmannin mukaan Bertolt Brecht

- a) otti ensimmäisenä käyttöön katharsiksen käsitteen.
- b) toteutti aristoteelista dramaturgiaa.
- c) piti muotoa ja sisältöä toisilleen vastakkaisina.
- d) **korosti teoksen tarkoitusta muodon sijaan. (oikea vastaus)**

1.1.4) Hassan Loo Sattarvandin romaani *Still* sijoittuu

- a) Still-nimiseen, todelliseen lähiöön Ruotsissa.
- b) Hagalund-nimiseen, kuviteltuun lähiöön Tukholman lähellä.
- c) **Hagalund-nimiseen, todelliseen lähiöön Tukholman lähellä. (oikea vastaus)**
- d) Dystooppiseen tulevaisuuteen Still-nimisessä lähiössä.

1.1.5) Mikä seuraavista *Still*-romaanin koskevista väitteistä on oikea Ryytäsen ja Kovalčikin mukaan?

- a) Musiikkivideon ohjaaja kritisoi romaanissa lähiön yhteiskunnallisia oloja.
- b) Lähiö on kuvattu tilana, jossa sosiaalinen nousu ja muutos ovat mahdollisia ja kaikkien tavoitettavissa.
- c) Romaanissa kritisoidaan kulttuurista omimista.
- d) Musiikin roolina romaanissa on kuvata poikajoukon nousua hiphop-genren huipulle.

Kokeen monivalintatehtävässä 1.1.5 kysyttiin virheellisesti ”Mikä seuraavista *Still*-romaanin koskevista väitteistä on oikea Ryytäsen ja Kovalčikin mukaan?”. Tosiasiassa kysymyksessä viitattiin Cristine Sarrimon (2020) artikkeliin, minkä vuoksi kysymyksessä olisi pitänyt lukea: ”Mikä seuraavista *Still*-romaanin koskevista väitteistä on oikea Sarrimon mukaan?”. Virheestä johtuen kyseinen tehtävä päätettiin jättää arvostelematta. Kaikille kokeeseen osallistuneille hakijoille annettiin tehtävästä 2 pistettä riippumatta siitä, minkä vastausvaihtoehdon oli valinnut tai jättikö vastaamatta kyseiseen tehtävään kokonaan.

1.1.6) Sarrimon artikkelin mukaan

- a) *Still*-romaanin on pääosin kerrottu imperfektissä.
- b) Romaanissa on vauhdikas ja perinteinen, lähiöelämää humoristisesti kuvaava juoni.
- c) **Romaanissa tapahtumista kerrotaan pääosin presensmuodossa. (oikea vastaus)**
- d) *Still* on perinteinen kehitysromaanin, jossa henkilöhahmot kehittyvät ikääntyessään psyykkisesti.

1.1.7) Näkemyksen tekijän kuolemasta esitti

- a) Theodor Adorno
- b) Roland Barthes (oikea vastaus)**
- c) Eugene Archer
- d) Umberto Eco

1.1.8) Gamakerin mukaan Gérard Genette tarkoittaa paratekstillä

- a) avointa tekstiä.
- b) Hitchcockin *Marnie*-elokuvan traileria.
- c) teoksen ympärillä olevaa ja siihen liittyvää tekstiä. (oikea vastaus)**
- d) usean tulkinnan mahdollistavaa tekstiä.

1.1.9) Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa Gamakerin artikkelin mukaan?

- a) Hitchcock ohjasi elokuvan *The Man Who Knew Too Much* vuonna 1958.
- b) Hitchcock siirtyi ohjaamaan Paramountille vuonna 1954. (oikea vastaus)**
- c) Hitchcock siirtyi vuonna 1958 MGM:ltä Paramountille.
- d) *Psycho* valmistui vuonna 1958.

1.1.10) Helikopteri-jousikvartetto tilattiin kantaesitettäväksi

- a) Amsterdamissa.
- b) Salzburgissa. (oikea vastaus)**
- c) Roomassa.
- d) Pariisissa.

1.1.11) Kuka on teoksen *Poème symphonique* säveltäjä?

- a) Yoko Ono
- b) La Monte Young
- c) Marcel Duchamp
- d) György Ligeti (oikea vastaus)**

1.1.12) Mikä seuraavista luonnehtii jousikvartetin esitystä teoksessa *Helikopteri-jousikvartetto*?

- a) Soittajat eivät soita soittimiaan jousella.
- b) Soittajat eivät kuule toisiaan. (oikea vastaus)**
- c) Soittajilla on samanväriset vaatteet.
- d) Soittajat eivät käytä nuotteja

1.1.13) Mikä seuraavista on Susan Sontagin mukaan campia?

- a) Yvonne Rainerin *No-manifesti*
- b) *King Kong* -elokuva

c) **Scopitone-elokuvat (oikea vastaus)**

d) Itä-Euroopan pop-musiikki

1.1.14) Rynäsen ja Kovalčikin mukaan Arthur C. Danton sovellus taidemaailmasta on

a) **universaali. (oikea vastaus)**

b) paikallinen.

c) globaali.

d) sensitiivinen.

1.1.15) Skene on

a) **verkosto, joka perustuu jossain määrin maantieteeseen. (oikea vastaus)**

b) verkosto, joka on globaali.

c) verkosto, joka rajautuu kansallisvaltion rajoihin.

d) vain esteettisten ominaisuuksien toisiinsa kytkemien toimijoiden verkosto.

Tehtävä 1.2

Mitä Ulla Kallenbach ja Annelis Kuhlmann tarkoittavat sillä, että uusi dramaturgia tarkastelee draamatekstiä scorena? (0–5 pistettä, max. 1800 merkkiä välilyönteineen)

Pisteytysperusteet 1.2

Esimerkkivastaus

Hyvässä vastauksessa tuodaan esiin seuraavat seikat:

Kallenbachin ja Kuhlmannin mukaan roolihenkilöihin ja juoneen keskittyessään draama-analyysistä on tullut kirjallisuudentutkimuksen alue, joka on erkaantunut esityksestä ja näyttämökontekstista, jota varten näytelmä alun perin kirjoitettiin. Koska esitys ja teksti ovat kytkeytyneet toisiinsa, he ehdottavat sellaisen dramaturgisen metodin kehittämistä, joka huomioi tekstin, esityksen ja katsojan näkökulman sekä näytelmätekstin erilaiset kontekstit.

He ehdottavat, että uusi dramaturgia lähestyisi näytelmätekstiä scorena, jossa kaikki esityksen osat alueet vaikuttavat samanaikaisesti ja joka sisältää näyttämötilan, fiktiivisen tilan ja yleisön tilan. Score huomioi tekstin ruumiillisuuden, tilallisuuden ja materiaalisuuden. Teksti scorena voi sisältää esimerkiksi eleet ja äänellisen tason. Eleet kiinnittävät huomion siihen, että teksti on kirjoitettu näyteltäväksi ja äänellinen score siihen, kuinka näyttelijä puhuu ja artikuloi. Kun näytelmätekstiä tarkastellaan scorena, näyttämöohjeiden lisäksi tarkastellaan implisiittistä näyttelemisen tyyliä ja liikkumista sekä rekvisiitan käyttöä ja kirjailijan hyödyntämiä visuaalisia aiheita ja kuvastoa.

Analyysi huomioi, miten teksti viittaa ajassa taaksepäin siihen tilalliseen ja ajalliseen kontekstiin, jossa näytelmäteksti kirjoitettiin. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi näyttämökonventioihin, esittämisen käytäntöihin ja ilmaisuun liittyvät seikat. Lisäksi kiinnitetään huomiota konteksteihin, joissa teksti voidaan esittää.

Tehtävä 1.3

Miten Hitchcockin asema ohjaajana ja elokuvan genre ilmenevät *Psychon* ja *Marnien* trailerissa? Vastaa Elan Gamakerin artikkelin pohjalta. (0–5 pistettä, max. 1800 merkkiä välilyönteineen)

Pisteytysperusteet 1.3

Esimerkkivastaus

Hyvässä vastauksessa tuodaan esiin seuraavat seikat:

Trailerit ovat elokuvallisia paratekstejä, joiden avulla Hitchcock muuntaa elokuvien näennäisesti suljetun tekstin avoimeksi tekstiksi. Perinteisissä yhdysvaltalaisen studioelokuvien trailerissa painopiste on tähtinäyttelijöiden ja elokuvan genren esittelyssä. Hitchcock sen sijaan jättää näyttelijät taka-alalle ja nostaa itsensä trailerien tärkeimmäksi esiintyjäksi. Samalla hän nostaa itsensä elokuviensa "auteuriksi". *Psychon* trailerissa Hitchcock keskittyy tapahtumapaikan esittelyyn ja vihjaa siellä tapahtuvista kauhistuttavista tapahtumista. Elokuvan genreä hän tuskin mainitsee. *Marnien* trailerissa ohjaaja jättää genren katsojan päätettäväksi tarjoten tälle useita esimerkinomaisia vaihtoehtoja. *Marnien* trailerissa Hitchcock näyttää lyhyitä otteita elokuvasta ja kommentoi niitä äänellään hänelle ominaiseen ironiseen tyyliin ja ikään kuin hän ei itsekään pystyisi kontrolloimaan elokuvan roolihahmoja. Siinä missä *Psychon* traileri on osoitettu suurelle yleisölle, *Marnien* traileri on Gamakerin mukaan suunnattu elitistisemmälle tai älykkäämmälle yleisölle. Hitchcock käyttää näin traileria kasvattamaan elokuviensa ideaalikatsojia.

Osa 2

Aineisto

Bachmann-Medick, Doris. *Cultural Turns: New Orientations in the Study of Culture*. De Gruyter, Inc., 2016. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.libproxy.helsinki.fi/lib/helsinki-ebooks/detail.action?docID=4338457> (s. 211–212)

Chapter VI: The Spatial Turn

The spatial turn (Crang and Thrift 2000: xi) is a child of postmodernism. In the early 1990s American cultural theorist Fredric Jameson, a prominent exponent of postmodernism, extended his slogan “Always historicize!” (Jameson 1981: 9) to include a “certain spatial turn” (Jameson 1991: 154; see also Soja 1996: 204). He now urged, “Always spatialize.” This new slogan was born of the realization that postmodernism with its spatially influenced self-definition was replacing modernism with its orientation toward time:

We have often been told, however, that we now inhabit the synchronic rather than the diachronic, and I think it is at least empirically arguable that our daily life, our psychic experience, our cultural languages, are today dominated by categories of space rather than by categories of time, as in the preceding period of high modernism. (Jameson 1991: 16)

This analogization of daily life and the use of categories is striking. It implies that current life-worlds coincide with a period dominated to a greater degree by space, simultaneity and coexistences than by the categories of time, history and evolution (see Löfgren 1995). However, using this analogy, Jameson also deduces in an almost empirical fashion that in recent times “space” has become a central new unit of perception as well as a theoretical concept. The centuries-long subordination of space to time now appears to be over.

But the spatial turn still needs to show just how much it can overcome such dichotomies and to what extent it can develop theory at the frontiers of the study of culture. Does the spatial turn have the potential to free itself from the corset of the linguistic turn more radically than all the other turns? At first glance, the spatial perspective does indeed appear to be clearing a path that will once again permit research approaches targeting materiality, action and change, for here space is seen not primarily as a problem of discourse, but as a social construct. However, with its spatial thinking, this turn also appears to be a successor to the linguistic turn in that it has elevated the synchronic over the diachronic, the systemic over the historical, and the system of language over the successive use of speech. Simultaneity and spatial constellations have also been highlighted, and a temporally linked or even evolutionist idea of development has been suppressed.

The perspective of the spatial turn arises from this tug of war between discourse and social production processes. It is based on a conceptual redefinition of a category in the study of culture and the social sciences that extends to the level of spatial representation. A distinct rematerialization is also in evidence, which brings the risk of naturalization and reification. The tensions of the spatial turn are reinforced at the level of the individual disciplines. For the first time, (cultural) geography, as the study of space, has advanced to the rank of a pioneering discipline without its new status being used by the other humanities for an explicitly collaborative development of concepts. Nevertheless, the greatest tension exists between 1) the political (postcolonial) spatial perspectives, which view space as infused by power and authority and are promoting a Eurocentric-critical remapping of center/periphery, and 2) approaches in German-language research, which declare in succinct fashion that "the spatial turn involves focusing increased attention on the spatial aspect of the historical world, nothing more, nothing less" (Schlögel 2003: 68).

Sanasto

Diachronic = diakroninen, eriaikaisesti tai peräkkäin tapahtuva

Dichotomy = dikotomia, kahtiajako

Discourse = diskurssi, kielellinen esitystapa tietyssä tieteellisessä tai filosofisessa yhteydessä

Historicizing = historiallistaminen, asioiden tarkastelu historiallisesta näkökulmasta

Linguistic turn = kielellinen käänne, jossa keskeistä oli huomion kiinnittäminen kieleen todellisuutta muovaavana tekijänä.

Modernism = taiteessa modernismi korostaa uudenlaisten ilmaisukeinojen etsimistä ja taiteilijan subjektiivista kokemusta vakiintuneiden tyylien ja esteettisten käytäntöjen sijaan

Postcolonial = jälkikoloniaalinen, siirtomaavalta-ajan jälkeinen ajattelu ja politiikka

Postmodernism = modernismin jälkeinen aika, jota luonnehtivat sekoittuneet tyylit, median läsnäolo, kansainvälisyys, tulkinnanvaraisuus ja ironia

Reification = reifikaatio, esineellistäminen, käsitteen tai metaforan käsitteleminen todellisena asiana

Representation = representaatio, esittäminen, edustaminen.

Social construct = sosiaalinen konstruktio, yhteiskunnallinen muodostuma; esimerkiksi sanan merkityksen määrittäminen yhteisöllisen käytötavan perusteella

Spatial turn = tilallinen käänne

Spatializing = tilallistaminen, asioiden tarkastelu tilallisesta näkökulmasta

Synchronic = synkroninen, samaan aikaan tapahtuva

Systemic = systeeminen, järjestelmän kokonaisuuteen sisäisesti kuuluva

Tehtävä 2.1

Millainen on musiikin suhde tilaan?

Vastaa kysymykseen Cristine Sarrimon, Jozef Kovalčikin ja Max Ryynäsen sekä Juha Torvisen ja Susanna Välimäen artikkelien perusteella. Hyödynnä vastauksessasi oheismateriaalin käsitettä tilallinen käänne (*spatial turn*). (0–60 pistettä, max. 7500 merkkiä välilyönteineen)

Pisteytysperusteet 2.1

Hyvän vastauksen piirteet

Valintakokeen osassa 2 vastausten arvostelukriteereitä ovat asiasisältö, konkreettiset esimerkit ja keskeiset käsitteet kustakin artikkelista, kokeessa jaettavan aineiston hyödyntäminen, kielellinen ilmaisu ja vastauksen johdonmukainen rakenne.

Asiasisällöltään hyvässä vastauksessa huomioidaan oivaltavasti ja kattavasti erilaiset perusasetelmat musiikin ja tilan välisessä suhteessa jokaisessa artikkelissa: musiikki tilana (Torvinen & Välimäki), tilan vaikutukset musiikkiin (Kovalčik & Ryynänen) ja musiikin merkitykset tilassa (Sarrimo). Vastauksessa tuodaan esiin muun muassa se, että Stockhausenin *Helikopteri-jousikvartetto* on käsittemusiikillinen ympäristöteos, joka konkretisoi käsitteitä materiaalisiksi ilmiöiksi ja asettaa musiikin ja äänen tilalliseksi. Lisäksi hyvässä vastauksessa huomioidaan, että paikat ja tilat (skenen merkityksessä) vaikuttavat paitsi musiikin tekemiseen myös sen vastaanottoon ja kuulemisen tapoihin ja että Sattarvandin *Still-*romaanissa musiikki yhdistää henkilöhahmot dystooppisessa lähiötilassa, auttaa heitä irrottautumaan sitä, luo lokaalis-globaalia tilaa hiphop-viittausten avulla ja liittyy kulttuuriseen omimiseen.

Korkeisiin pisteisiin yltävässä vastauksessa jokaisesta artikkelista on annettu **konkreettisia esimerkkejä**, jotka on avattu havainnollisesti. Lisäksi hyvässä vastauksessa on mainittu ja ymmärretty **artikkelien keskeiset käsitteet**, kuten dystopia, kognitiivinen kartoitus, skene, taidemaailma, käsitetaide ja ympäristötaide. **Kokeessa jaettua aineistoa** ja sen käsitettä *tilallinen käänne* (engl. *spatial turn*) on selitetty ja hyödynnetty kattavasti ja sovellettu vähintään yhteen artikkeliin. Jaettu aineisto on osattu liittää esimerkiksi ajallisuuden ja tilallisuuden eroon (Torvinen & Välimäki), skenen tilallisuuteen sosiaalisena konstruktiona (Kovalčik & Ryynänen) ja/tai tilan ja vallan kytköksiin (Sarrimo). Hyvä vastaus on lisäksi **kielellisesti moitteeton ja rakenteeltaan johdonmukainen**.